

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут муніципального управління
та міського господарства
Кафедра Інформаційної діяльності та документознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту

В.Б. Кисельов

«02» Вересня 2019р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ
за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
спеціалізації «Документознавство та інформаційна діяльність»

Навчально-науковий інститут муніципального управління та міського господарства

Київ - 2019 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Педагогіка та методика викладання у вищій школі» складена для здобувачів вищої освіти відповідно до програми підготовки фахівців за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» ступеня вищої освіти «магістр», за денною та заочною формою навчання.

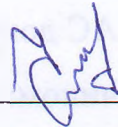
Розробники:

Мельничук Л.І. – к.пед.н., доцент кафедри інформаційної діяльності та документознавства.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри Інформаційної діяльності та документознавства

Протокол від «29» серпня 2019 року № 1

В.о. завідувача кафедри інформаційної діяльності та документознавства

Ю.В. Данькевич

1. Програма навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є розуміння студентами-магістрами визначної ролі вищої освіти у формування та укріпленні інтелектуального, культурного, соціального і науково-технічного потенціалу країни.

Міждисциплінарні зв'язки: «Психологія комунікативних процесів», «Діловодство», «Документознавство», «Українська мова за професійним спрямуванням».

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. Загальні основи педагогіки.
2. Вища освіта за кордоном та в Україні.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Педагогіка та методика викладання у вищій школі” є формування системи знань студентів-магістрів щодо сучасного розуміння педагогічних процесів і закономірностей функціонування та формування культурних цінностей, наукового та інтелектуального потенціалу суспільства, що належить вищим навчальним закладам. Саме їх основу і становить професійна діяльність професорсько-викладацького складу. Еволюцію професії викладача вищої школи неможливо розглядати у відриві від розвитку та становлення вищих навчальних закладів, без урахування їх досвіду діяльності, аналізу документів, регламентуючих навчально-виховний процес і розкриваючи права та обов'язки професорсько-викладацького складу, конкретного вкладу видатних діячів педагогічної науки в теорію і практику вищої освіти. Прогрес у вихованні та навчанні студентства відбувається за діалектичного відмирання застарілого та народження нового, що вимагає наповнення педагогіки вищої школи новим змістом. Перехід вищої школи до ступеневої системи освіти передбачає оновлення змісту базової освіти спеціалістів усіх кваліфікаційних рівнів і, перш за все, магістрів як фахівців вищого кваліфікаційного рівня, котрі в майбутньому поновлять склад науковців у різних галузях науки та викладацький корпус вищих навчальних закладів, спеціалізованих середніх навчальних закладів із поглибленим вивченням окремих предметів, гімназій, ліцеїв, коледжів. Відповідно до змісту курсу в ньому розглядаються загальні теоретичні проблеми педагогіки та методики викладання у вищій школі, вплив викладачів на цільову аудиторію, питання організації навчально-педагогічної діяльності. Приділено увагу роботі з необхідними документами, використанню інформаційних систем у забезпеченні діяльності викладача вищої школи.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Педагогіка та методика викладання у вищій школі” є оволодіння програмою курсу, що забезпечить студентам – майбутнім фахівцям можливість працювати у вищих навчальних закладах, розуміти специфіку роботи викладача, поглибити знання щодо

оформлення, реєстрації та зберігання студентських робіт. Вивчення курсу також сприятиме виконанню курсових бакалаврських та магістерських робіт.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- значення та зміст дефініцій педагогіка та методика вищої школи;
- педагогіку як явище соціальної комунікації, її ознаки та закономірності;
- можливості вербальної та невербальної комунікації;
- загальні основи педагогіки вищої школи;
- специфіку викладання у вищих навчальних закладах України;
- можливості використання Інтернету та реклами у вищих навчальних закладах;
- взаємини викладач - студент;
- роль і можливості педагога у створенні іміджу навчального закладу.

вміти :

- організувати роботу студента;
- забезпечити зв'язок між викладачем та студентом;
- розуміти специфіку проведення лекційних, семінарських та практичних занять;
- розуміти специфіку науково-дослідної діяльності студентів магістратури.

На вивчення навчальної дисципліни заплановано 120 години / 4 кредити ECTS.

Мова навчання: українська мова.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри інформаційної діяльності та документознавства які безпосередньо проводять заняття.

Структура навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальні основи педагогіки вищої школи

ТЕМА 1. Предмет і завдання курсу «Педагогіка та методика викладання у вищій школі»

Аналіз сутності дефініцій «педагогіка», «педагогіка вищої школи». Визначення об'єкту, предмету педагогіки вищої школи. Загальні характеристики основних категорій педагогіки. Аналіз функцій педагогіки як науки. Характеристика системи вищої освіти в Україні. Характеристика основних типів вищих навчальних закладів освіти в Україні.

ТЕМА 2. Загальні основи педагогіки вищої школи. Предмет, задачі Основні категорії курсу

Основні документи, що регламентують нормативно-правову базу діяльності вищих навчальних закладів. Основні положення Закону України «Про вищу освіту». Планування та облік навчальної роботи науково-педагогічних працівників у вищих навчальних закладах. Основні тенденції та перспективи сучасного освітнього простору України.

ТЕМА 3. Методи та методика педагогічних досліджень

Сутність понять об'єкт, предмет, мета дослідження. Взаємозв'язок понять методологія, науковий метод, методика. Характеристика загальнонаукових методів дослідження. Характеристика теоретичних методів дослідження. Емпіричні методи дослідження.

ТЕМА 4. Студент як об'єкт-суб'єкт педагогічної діяльності

Дефініція «студентство», суть та визначення поняття. Специфіка студентства як соціальної групи. Основні шляхи становлення студента як суб'єкта педагогічної діяльності. Сутність поняття соціальної адаптації. Головні умови адаптації студентів у вищому навчальному закладі.

ТЕМА 5. Дидактика. Форми та методи навчання у вищій школі. Сучасні технології навчання

Сутність поняття дидактика вищої школи. Основні категорії дидактики вищої школи. Стисла характеристика основних моделей освіти. Провідні форми навчання. Специфіка лекційних занять.

Розділ 2. Вища освіта за кордоном та в Україні

ТЕМА 6. Контроль, облік знань та умінь, навичок студентів у вищих зкладах освіти

Розкриття сутності понять контроль, оцінка, облік знань, умінь та навичок, їх взаємозв'язок. Основні характеристики функцій контролю знань, умінь та навичок студентів. Сутність різних видів перевірки ефективності пізнавальної діяльності студентів. Методи і форми контролю знань, умінь та навичок студентів. Різні підходи до оцінки знань, умінь та навичок студентів.

ТЕМА 7. Науково-дослідна діяльність студентів магістратури

Роль науково-дослідної роботи студентів магістратури у їх становлення як спеціалістів. Основні види самостійної дослідницької роботи студентів у вищому навчальному закладі. Основні ознаки магістерської роботи. Основні вимоги до виконання магістерських робіт. Основні методи емпіричного та теоретичного досліджень

ТЕМА 8. Соціально-історичні характеристики розвитку вищої освіти в Україні

Роль і значення братств у розвитку вищої школи в Україні. Роль класичних університетів у розвитку національної науки і культури. Порівняльна характеристика освіти Острозької та Києво-Могилянської Академій. Основні етапи вищої освіти в Україні. Основні шляхи реформування вищої освіти в Україні.

ТЕМА 9. Вища освіта за кордоном

Система вищої освіти у США. Схоже й відмінне у системі вищої освіти західноєвропейських країн. Характеристика вищої освіти в Японії. Особливості освіти у Південній Кореї. Основні типи вищих навчальних закладів у Китаї.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	нормативна	
Кількість розділів – 2	Спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
		14 год.	6 год.
Семінарські			
	16 год.	10 год.	
Практичні			
	0 год.	0 год.	
Самостійна робота			
	90 год.	104 год.	
Вид контролю:			
	екзамен		

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	Всього	у тому числі				Всього	у тому числі			
		л	п	сем.	с.р.		л	п	сем.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ 1. Загальні основи педагогіки.										
Тема 1. Предмет і завдання курсу «Педагогіки і методика викладання у вищій школі»	12	1	-	1	10	12	-	-	-	12
Тема 2. Загальні основи педагогіки вищої школи. Предмет, задачі, основні категорії курсу	13	1	-	2	10	14	1	-	2	11
Тема 3. Методи та методика педагогічних досліджень	14	2	-	2	10	14	1	-	2	11
Тема 4. Студент як об'єкт-суб'єкт педагогічної діяльності	12	1	-	1	10	13	-	-	-	13
Тема 5. Дидактика. Форми та методи навчання у вищій школі. Сучасні технології навчання	13	1	-	2	10	12	1	-	2	11
Разом за розділом 1	64	6	-	8	50	67	3	-	6	58
Розділ 2. Вища освіта за кордоном та в Україні.										
Тема 6. Контроль, облік знань та умінь, навичок студентів у вищих закладах освіти	14	2	-	2	10	15	2	-	2	11
Тема 7. Науково-дослідна діяльність студентів магістратури	14	2	-	2	10	12	-	-	-	12
Тема 8. Соціально-історичні характеристики розвитку вищої освіти в Україні	14	2	-	2	10	12	-	-	-	12
Тема 9. Вища освіта за кордоном	14	2	-	2	10	14	1	-	2	11
Разом за розділом 2	56	8	-	8	40	53	3	-	4	46
Екзамен										
Усього годин	120	14	-	16	90	120	6	-	10	104

4. Плани семінарських та практичних занять

Заняття 1. Предмет і завдання курсу «Педагогіка та методика викладання у вищій школі»

1. Проаналізувати сутність дефініцій «педагогіка», «педагогіка вищої школи».
2. Дати визначення об'єкту, предмету педагогіки вищої школи.
3. Охарактеризувати загальні характеристики основних категорій педагогіки.
4. Проаналізувати функції педагогіки як науки.
5. Охарактеризувати систему вищої освіти в Україні.
6. Охарактеризувати основні типи вищих навчальних закладів освіти в Україні

Література: Основна [1; 9; 10; 12]; Додаткова [2; 3; 5].

Заняття 2. Загальні основи педагогіки вищої школи. Предмет, задачі Основні категорії курсу

1. Охарактеризувати основні документи, що регламентують нормативно-правову базу діяльності вищих навчальних закладів.
2. Основні положення Закону України «Про вищу освіту».
3. Проаналізувати планування та облік навчальної роботи науково-педагогічних працівників у вищих навчальних закладах.
4. Дати характеристику основних тенденції та перспектив сучасного освітнього простору України.

Література: Основна [1; 9; 10; 12]; Додаткова [2; 3; 5].

Заняття 3. Методи та методика педагогічних досліджень

1. Характеристика основних документів, що регламентують нормативно-правову базу діяльності вищих навчальних закладів.
2. Основні положення Закону України «Про вищу освіту».
3. Аналіз планування та облік навчальної роботи науково-педагогічних працівників у вищих навчальних закладах.
4. Основні тенденції та перспективи сучасного освітнього простору України.

Література: Основна [1; 9; 10; 12]; Додаткова [2; 3; 5].

Заняття 4. Категоріально-понятійний апарат дисципліни «Педагогіка та методика викладання у вищій школі»

1. Основні компоненти вищої освіти
2. Особливості навчально-пізнавального процесу у вищих навчальних закладах

Література: Основна [1; 9; 10; 12]; Додаткова [2; 3; 5].

Заняття 5. Студент як об'єкт-суб'єкт педагогічної діяльності

1. Розкрити дефініцію «студентство», суть та визначення поняття.
2. Охарактеризувати специфіку студентства як соціальної групи.
3. Розкрити основні шляхи становлення студента як суб'єкта педагогічної діяльності.
4. Розкрити сутність поняття соціальної адаптації.
5. Перерахувати головні умови адаптації студентів у вищому навчальному закладі.

Література: Основна [1; 9; 10; 12]; Додаткова [2; 3; 5].

Заняття 6-7. Дидактика. Форми та методи навчання у вищій школі. Сучасні технології навчання

1. Розкрити сутність поняття дидактика вищої школи.
2. Охарактеризувати основні категорії дидактики вищої школи.
3. Подати стисло характеристику основних моделей освіти.
4. Перерахувати провідні форми навчання.
5. Окреслити специфіку лекційних занять.

Література: Основна [1; 9; 10; 12]; Додаткова [2; 3; 5].

Заняття 8-9. Контроль, облік знань та умінь, навичок студентів у вищих закладах освіти

1. Розкриття сутності понять контроль, оцінка, облік знань, умінь та навичок, їх взаємозв'язок.
2. Основні характеристики функцій контролю знань, умінь та навичок студентів.
3. Сутність різних видів перевірки ефективності пізнавальної діяльності студентів.
4. Методи і форми контролю знань, умінь та навичок студентів.
5. Різні підходи до оцінки знань, умінь та навичок студентів.

Література: Основна [1; 9; 10; 12]; Додаткова [2; 3; 5].

Заняття 10-11. Науково-дослідна діяльність студентів магістратури

1. Роль науково-дослідної роботи студентів магістратури у їх становлення як спеціалістів.
2. Основні види самостійної дослідницької роботи студентів у вищому навчальному закладі.
3. Основні ознаки магістерської роботи.
4. Основні вимоги до виконання магістерських робіт.
5. Основні методи емпіричного та теоретичного досліджень

Література: Основна [1; 9; 10; 12]; Додаткова [2; 3; 5].

Заняття 12-13. Соціально-історичні характеристики розвитку вищої освіти в Україні

1. Роль і значення братств у розвитку вищої школи в Україні.
2. Роль класичних університетів у розвитку національної науки і культури.
3. Порівняльна характеристика освіти Острозької та Києво-Могилянської Академій.
4. Основні етапи вищої освіти в Україні.
5. Основні шляхи реформування вищої освіти в Україні.

Література: Основна [1; 9; 10; 12]; Додаткова [2; 3; 5].

Заняття 14. Вища освіта за кордоном

1. Система вищої освіти у США.
2. Схоже й відмінне у системі вищої освіти західноєвропейських країн.
3. Характеристика вищої освіти в Японії.
4. Особливості освіти у Південній Кореї.
5. Основні типи вищих навчальних закладів у Китаї

Література: Основна [2; 8; 10; 12]; Додаткова [4; 5; 6].

Заняття 15. Система відбору інформації та інформаційного забезпечення викладання профільних дисциплін

1. Особливості організації, методики відбору інформації про навчальний предмет
2. Методика накопичення, фіксації та впровадження відібраної інформації у викладацькій діяльності

Література: Основна [2; 8; 10; 12]; Додаткова [4; 5; 6].

Заняття 16. Методика спілкування у процесі викладацької діяльності

1. Педагогічне спілкування як дидактична взаємодія
2. Педагогічна технологія спілкування у процесі викладацької діяльності

Література: Основна [1; 9; 10; 12]; Додаткова [2; 3; 5].

Заняття 17. Організація методичної роботи викладача спеціальних дисциплін

1. Система методичної роботи вищого навчального закладу
2. Персоніфіковані основи методичної роботи викладача

Література: Основна [1; 9; 10; 12]; Додаткова [2; 3; 5].

Заняття 18. Діагностика гуманітарного навчання

1. Діагностика навчання як основний компонент в системі підготовки фахівця з інформаційної справи
2. Дидактична технологія, особливості
3. Методика діагностики навчання

Література: Основна [1; 9; 10; 12]; Додаткова [2; 3; 5].

5. Завдання самостійної роботи

До теми 1. Предмет і завдання курсу «Педагогіка та методика викладання у вищій школі»

1. Окреслити основні завдання курсу

Рекомендована література: див. Тема 1.

Форма контролю: підготовка аналітичної записки і виступів на семінарі.

До теми 2. Загальні основи педагогіки вищої школи. Предмет, задачі Основні категорії курсу

1. Перерахувати основні категорії курсу

Рекомендована література: див. Тема 2.

Форма контролю: вибіркове усне опитування, експрес-опитування.

До теми 3. Методи та методика педагогічних досліджень

1. Розробити власну модель педагогічного дослідження

Рекомендована література: див. Тема 3.

Форма контролю: підготовка аналітичної записки і виступів на семінарі.

До теми 4. Студент як об'єкт-суб'єкт педагогічної діяльності.

1. Особливості роботи із студентами

Рекомендована література: див. Тема 4.

Форма контролю: підготовка та виступ на семінарі.

До теми 5. Дидактика. Форми та методи навчання у вищій школі. Сучасні технології навчання.

1. Розробити власні принципи форм та методів навчання у вищій школі

Рекомендована література: див. Тема 5.

Форма контролю: підготовка аналітичного завдання і виступів на семінарі.

До теми 6. Контроль, облік знань та умінь, навичок студентів у вищих закладах освіти

1. Пояснити роль контролю у ВНЗ

2. Роль групових форм

Рекомендована література: див. Тема 6.

Форма контролю: підготовка завдань і виступів на семінарі.

6. Індивідуальні завдання

З метою організації самостійної роботи та забезпечення її ефективності студентам надається можливість виконання індивідуальних завдань.

Індивідуальні завдання передбачають створення умов для найповнішої реалізації творчих можливостей студентів і мають на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують на лекційних та семінарських заняттях.

Передбачаються такі види індивідуальної роботи:

- ✓ написання аналітичної записки;
- ✓ укладання міні-словника термінів;
- ✓ складання кросвордів з термінів, які стосуються дисципліни та міждисциплінарних зв'язків

Вимоги до оформлення аналітичної записки

Аналітична записка повинна бути виконана і оформлена з додержанням усіх технічних вимог до даного виду робіт.

Текстовий редактор – Microsoft Word. Формат аркуша А-4, шрифт – 14 пт, Times New Roman, через 1,5 інтервали. Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: лівим - 30 мм, правим - 15 мм, верхнім-20 мм, нижнім - 20 мм. Відстань між заголовком і текстом повинна бути в межах 15 – 20 мм. Обсяг записки включає 5-10 сторінок.

Титульну сторінку включають у загальну нумерацію роботи, однак на титульній сторінці номер не проставляється. Всі інші сторінки нумеруються арабськими цифрами в правій нижній частині сторінки після закінчення тексту. Нумерація сторінок у роботі повинна бути наскрізна.

За титульним аркушем розміщують послідовно сторінку зі змістом роботи, далі йде вступ, потім питання у порядку зростання нумерації, висновки, список використаних джерел.

Орієнтовна тематика аналітичних записок

1. Методологія дидактики вищої школи
2. Сучасні методологічні закономірності дидактики
3. Основні методологічні категорії дидактики
4. Україна і Болонський процес
5. Педагогічна технологія навчання у вищій школі
6. Організація. Методика проблемного навчання у ВНЗ
7. Модульне навчання у вищій школі
8. Структура вишівського навчального процесу
9. Педагогічна ситуація у викладацькій діяльності
10. Тезаурус дидактичних засобів
11. Внутрішня педагогічна техніка викладача
12. Зовнішня педагогічна техніка викладача
13. Організація роботи викладача фахових дисциплін

7. Засоби оцінювання

З метою активізації процесу навчання застосовуються проблемні лекції, які стосуються основних педагогічних та освітянських проблем сучасності, раціонального використання часу, досвіду розвинутих країн у сфері викладацької діяльності.

Активно використовуються семінари-дискусії, на яких дається можливість студентам на прикладі міста, села, району, області, де вони мешкають, охарактеризувати сучасний освітянський стан даної території та внести власні пропозиції щодо поліпшення освітнього процесу даної місцевості.

Крім того, для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни застосовуються мозкові атаки, кейс-метод.

Система поточного і підсумкового контролю Форми і методи поточного контролю

Форми поточного контролю	Методи поточного контролю
Контроль на семінарських заняттях	<ul style="list-style-type: none"> ➤ вибіркоче усне опитування; ➤ фронтальне усне опитування; ➤ стандартизоване опитування за тестовими завданнями; ➤ письмова робота.
Контроль на лекціях	<ul style="list-style-type: none"> ➤ вибіркоче експрес-опитування та інше.

8. Критерії та рейтингова система оцінювання результатів навчання.

Приклад для екзамену

Поточний контроль									Підсумковий контроль	Сума
Розділ №1					Розділ № 2				40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
6	6	8	6	8	8	6	6	6		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79		C	загалом хороша робота непогано
66-74	задовільно	D	виконання відповідає
60-65		E	мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю

1. Предмет психології: структура, завдання, методи, принципи.
2. Періоди розвитку психології.
3. Історія психологічної думки на Україні.
4. Основні напрями психології.
5. Поняття про мозок і психіку людини.
6. Будова мозку людини.
7. Функції кори великих півкуль мозку людини.
8. Свідомість та її структура. Свідоме та несвідоме в психічній діяльності людини.
9. Роль мови у розвитку свідомості людини.
10. Методи психології.
11. Відчуття як первинна форма орієнтування організму в довкіллі. Фізіологічна основа відчуттів.
12. Класифікація та види відчуттів. Загальні закономірності та властивості відчуттів.
13. Поняття про сприйняття. Взаємозв'язки аналізаторів у процесі сприйняття.
14. Властивості, класифікація та види сприйняття.
15. Природа пам'яті. Теорії і закони пам'яті людини.
16. Класифікація і види, процеси і закономірності пам'яті.
17. Поняття про мислення. Теорії мислення.
18. Мисленнєві дії, операції та форми мислення.
19. Класифікація та види мислення. Індивідуальні відмінності у мисленні людини.
20. Поняття про уяву. Фізіологічна основа уяви. Способи створення образів уяви. Види уяви.
21. Ідеомоторні акти. Ятрогенії та дидактогенії. Роль уяви у різних видах творчості.
22. Поняття про емоції функції і види емоцій. Форми переживання емоцій і почуттів.
23. Розвиток і виховання культури емоцій і почуттів.
24. Поняття про волю. Теорії волі.
25. Класифікація основних вольових якостей особистості.
26. Формування, розвиток та значення вольових якостей людини.
27. Фази вольової дії.
28. Природа уваги. Теорії та функції уваги.
29. Види, властивості та форми уваги.
30. Діяльність як психологічна проблема.
31. Зміст і структура діяльності.
32. Основні види діяльності.
33. Поняття про особистість. Теорії особистості.
34. Людина, індивід, особистість, індивідуальність.
35. Співвідношення понять "свідомість" та "самосвідомість".
36. "Я – концепція" особистості.

- 37.Склад і структура особистості.
- 38.Спілкування, його види, функції та засоби.
- 39.Види та функції мови і мовлення.
- 40.Поняття темпераменту та характеристика його типів.
- 41.Структура та акцентуації характеру.
- 42.Здібності людини, їх види та умови розвитку.
- 43.Структура організаційних здібностей керівника.
- 44.Фактори формування особистості
- 45.Складові спонукальної сфери людини.
- 46.Спрямованість особистості.
- 47.Ієрархія потреб за А.Маслоу.
- 48.Міжособистісні стосунки.
- 49.Характеристика механізмів психологічного захисту.
- 50.Самооцінка особистості та її складові.
- 51.Поняття соціалізації. Інститути соціалізації.
- 52.Механізми соціалізації.
- 53.Сім'я як суспільний осередок. Функції сім'ї.
- 54.Види та класифікація груп.
- 55.Керівництво та лідерство.
- 56.Поняття конформізму та нонконформізму.
- 57.Способи впливу.
- 58.Мала група, її характеристика.
- 59.Великі групи.
- 60.Причини виникнення та шляхи запобігання виробничих конфліктів.
- 61.Психологія ділового спілкування.
- 62.Закономірності управлінської діяльності.
- 63.Поняття про педагогіку як науку.
- 64.Історія педагогічної науки.
- 65.Козацька педагогіка, її ступені та завдання.
- 66.Структура та галузі педагогічних знань.
- 67.Методи педагогічних досліджень.
- 68.Дидактика як наука.
- 69.Принципи та засоби навчання.
- 70.Поняття та зміст освіти.
- 71.Основні принципи системи освіти.
- 72.Педагогічні методи навчання.
- 73.Сучасні види навчання.
- 74.Контроль і оцінка знань студентів.
- 75.Форми організації навчання у вищій школі.
- 76.Національний характер українського виховання.
- 77.Теорія виховання, її структура.
- 78.Зміст та функції виховання.
- 79.Загальні методи виховання.
- 80.Принципи виховання.
- 81.Напрями виховання.

82. Мета і завдання національно-патріотичного виховання.
83. Національно-патріотичне виховання у контексті сучасних ідеологічних систем. Етапи національно-патріотичного виховання.
84. Специфіка естетичного виховання.
85. Психолого-педагогічний і релігійний зміст поняття “віра”.
86. Етнопедагогічні аспекти сучасного українського виховання.
87. Виховання і свобода людини.
88. Два підходи у вихованні: виховання примусом і виховання свободою (історія і сучасність).
89. Специфіка ціннісних орієнтацій сучасної людини.
90. Абсолютні, національні та громадянські цінності.

10. Рекомендована література

Основна

1. Авдеєнко А.П. Інтенсифікація навчального процесу та організація самостійної роботи студентів /А.П.Авдеєнко, Л.В.Дементій, О.Є.Поляков; /Проблеми освіти.-К. – 2001.-Вип.24.– С. 108-111
2. Андрусишин Б. І. Методика викладання шкільного курсу «Основи правознавства»: підручник / Б.І. Андрусишин, А.М. Гуз. – К.: Знання, 2008. — 301с.
3. Барбашова І.А Дидактика: навч. посібник для ст-тів ВНЗ / І.А. Барбашова. – 2-е видання. – Донецьк: Ландон-XXI, 2011. – 228с.
4. Барбашова І.А Загальні основи педагогіки: навч. посібник для ст-тів ВНЗ / І.А. Барбашова. – 2-е видання. – Донецьк: Ландон-XXI, 2011. – 126с.
5. Бондар В. Дидактика: підручник для студентів вищих навчальних закладів / В. Бондар – К.: Либідь, 2005.- 252
6. Вишневецький О І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. / О. І. Вишневецький . - Вид. 3-є, доопрац. і допов. - К. : Знання, 2008. – 568
7. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : навч. посіб. / С.С.Вітвицька. - К. : Центр навчальної л-ри, 2003. - 320 с.
8. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи. За модульною системою навчання / С.С. Вітвицька – К., 2005.- 395 с.
9. Вітвицька, С С. Практикум з педагогіки вищої школи : навч. посіб. / С.С. Вітвицька. - К. : Центр навчальної л-ри, 2005. - 398 с
- 10.Голік О.Б. Педагогічна майстерність: організаційно-управлінський аспект: Навч. посібник / О.Б. Голік – Донецьк: Вид-во "Ноулідж" (донецьке відділення), 2010. – 242 с.
- 11.Михайличенко О. В. Методика викладання суспільних дисциплін у вищій школі: Навчальний посібник. / О.В. Михайличенко // Вид. друге. Доп. та перероблене. – Суми, СумДПУ, 2009. – 122 с.
- 12.Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник / В.М. Нагаєв - К.: ЧП, 2007. - 211 с.
- 13.Пометун О. І. Методика навчання історії в школі / О.І. Пометун, Г.О. Фрейман – К. : Генеза, 2006. – 328 с.
- 14.Чужикова В. В. Методика викладання права / В.В. Чужикова – К.: КНЕУ, 2010.- 428 с.
- 15.Яворська Г. Х. Педагогіка для правників: Навч. посіб. / Г. Х. Яворська. – К.: Знання, 2004. – 335 с.

1. Андрощук Аліна Професія юриста в країнах Європейського Союзу/ Аліна Андрощук // Юридичний журнал- К., 2011-34-37.
2. Гончаренко О. М. Права людини в Україні: навч. посіб. / О. М. Гончаренко.- К.: Знання, 2008. – 207 с.
3. Застосування телекомунікаційних засобів у навчальному процесі (психолого-педагогічні аспекти): навчально-методичний посібник / авт. кол.; за ред. М.Л. Смульсон. – К.: Педагогічна думка, 2008. - 256 с.
4. Кашкар'юв Г.В. Методика організації правовиховної практики: навч. посібник / Г.В. Кашкар'юв. – Донецьк: Ландон-XXI, 2011. – 156с.
5. Кашкар'юв Г.В. Теоретичні та практичні аспекти компетентнісного підходу до підготовки вчителів правознавства: монографія / Г.В. Кашкар'юв. – Донецьк: Ландон-XXI, 2011. – 243с.
6. Коджаспирова Г.М. Технические средства обучения и методика их использования: учеб. пособ. для студ. высш.учеб. заведений / Г.М. Коджаспирова, К.В. Петров. – М.: Академия, 2007. – 352 с.
7. Костенко О. Б. Основи правознавства : посіб. для вступників до вищ. навч. закладів / О. Б. Костенко. – Вид. 2-ге, доповн. і переробл. – К. : Ін Юре, 2007. – 600 с.
8. Курлянд З.Н. Педагогіка вищої школи / З.Н. Курлянд – К.: Знання, 2009.- 387
9. Максим'юк С.П. Педагогіка: навч. посібник / С.П. Максим'юк. – К.: Кондор, 2009. – 670с.
10. Навчальні ігри з історії та правознавства: метод. посіб. для вчителя / Закарпатський обл. ін- т післядипломної освіти; За ред. В.І. Кобаль. - 3-є вид., доп. і перероб. - Ужгород; Мукачево; Рівне; Тернопіль; Одеса: [б. и.], 2007. - 200 с.
11. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посібник / В. Л. Ортинський; М-во освіти і науки України, Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 С.
12. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі / З. Слєпкань – К., 2000.
13. Туркот Т. Педагогіка вищої школи / Т. Туркот – К., 2011. – 625 с.
14. Цокур О.Я. Педагогіка вищої школи: Навчально- метод. посібник. Випуск 1. Основи наукового педагогічного дослідження / За ред. Панькова А.І. - Одеса, 2002 - С.424
15. Щекатунова Г. Моніторинг педагогічних нововведень / Г. Щекатунова // Рідна школа. - 2009. - № 4. - С. 14-17. Шпиталенко Г. А. Основи правознавства: Навч. посіб., 5-те вид. / Г. А. Шпиталенко. — К.: Каравела, 2008. — 376 с.
16. Ярошук Л. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти: навчальний посібник /Л.Г.Ярошук. – Луцьк, 2010. – 308с.

11. Інформаційні ресурси

1. pidruchniki.ws/pedagogika
2. readbookz.com/books
3. pedagogika.ucoz.ua
4. ukrkniga.org.ua
5. www.refine.org.ua
6. Studentam.net.ua

Тести та контрольні питання

1. Предметом педагогіки є:

1. Виховна діяльність, яка здійснюється в навчально-виховних закладах.
2. Підготовка підростаючого покоління до життя.
3. Розкриття закономірностей і механізмів оволодіння знаннями, навичками, вміннями; засвоєння людиною соціально-культурного досвіду.
4. Процес цілеспрямованого розвитку і формування людської особистості в умовах її навчання, виховання й освіти.
5. Розробка системи навчання і виховання підростаючого покоління, творчий розвиток наукової теорії виховання, освіти і навчання.

2. Дидактикою називають:

1. Теорію навчання і освіти.
2. Теорію навчання і виховання.
3. Теорію навчання.
4. Галузь педагогічної науки, що досліджує питання методики викладання окремих навчальних дисциплін.
5. Цілеспрямований вид діяльності, здійснюваний педагогом.

3. Освіта – це:

1. Процес і результат, що фіксує засвоєння встановленого обсягу наукових і спеціальних знань, навичок і вмінь, ціннісно орієнтованої, комунікативної та творчої діяльності.
2. Передавання теоретичних знань, практичних навичок і вмінь.
3. Спеціально організована діяльність людей щодо опанування певного обсягу наукових знань, практичних навичок і вмінь.
4. Учіння.
5. Викладання.

4. Що є метою виховання у вузі:

1. Підготовка до життя.
2. Розвиток задатків і здібностей студента.
3. Всебічно і гармонійно розвинена особистість – громадянин своєї країни
4. Навчити творити себе як особистість.
5. Здійснювати розумове, патріотичне, громадянське, моральне, екологічне виховання студентів.

5. Педагогічний процес є системою, тому що:

1. Він поєднує в собі процеси навчання, виховання і розвитку.
2. Він має всі ознаки системи: компоненти, структуру, цілісність, інтегральний результат, зв'язок з іншими системами.
3. Він має цільовий, змістовий, діяльнісний, результативний компоненти.
4. Між компонентами існують зв'язки.
5. Його складовими є дії викладача та студентів.

6. Цілісність педагогічного процесу полягає:

1. В тому, що він має цільовий, змістовий, діяльнісний, результативний компоненти.
2. В тому, що процеси, які утворюють педагогічний процес, мають багато спільного між собою.
3. У підкоренні всіх процесів, що його утворюють, головній, загальній і єдиній меті – формування всебічно і гармонійно розвиненої особистості.

4. В тому, що основними складовими частинами педагогічного процесу є його мета, зміст, форми та методи навчання і виховання, результати.
5. В тому, що педагогічний процес не ділиться на складові частини.

7. Що відіграє вирішальну роль в організації педагогічного процесу?:

1. Наявність у вузі плану навчально-виховної роботи та його студентів.
2. План, реалізація плану, контроль та аналіз результатів.
3. Висока кваліфікація педагогів.
4. Діагностика, постановка завдань, побудова прогнозу, реалізація плану, корекція, аналіз результатів.
5. Успішність студентів.

8. Які категорії є ключовими для педагогіки?

1. Профілактика.
2. Розвиток, виховання, самовиховання, навчання, управління, формування, освіта, самоосвіта.
3. Соціальна адаптація.
4. Самореабілітація.
5. Мистецтво.

9. Який із означених методів педагогічних досліджень можна назвати активним впливом на особистість?

1. Педагогічне спостереження.
2. Анкетування.
3. Педагогічний тест.
4. Педагогічний експеримент.
5. Вивчення продуктів діяльності.

10. Основними функціями навчання є:

1. Освітня, виховна, розвіткова, функція самовдосконалення.
2. Освітня, мотиваційна, виховна.
3. Освітня, виховна.
4. Духовна.
5. Пізнавальна.

11. Закономірність навчання – це:

1. Процес розумової діяльності, спрямований на розкриття істотних ознак, якостей предметів, явищ і процесів та формулювання теоретичних понять, ідей.
2. Процес цілеспрямованого відображення об'єктивної реальності у свідомості людей.
3. Об'єктивний, стійкий та істотний зв'язок у навчальному процесі, що зумовлює його ефективність.
4. Свідома діяльність особистості, яка спрямована на вироблення в себе позитивних рис і подолання негативних.
5. Діяльність особистості, яка спрямована на формування у себе якостей, що необхідні для виконання певних обов'язків у суспільстві.

12. Засновником дидактики вважають:

1. Ф.Бекона.
2. Я.–А.Коменського.
3. К.Д.Ушинського.
4. А.С.Макаренка.
5. В.О.Сухомлинського.

13. Принципи навчання – це:

1. Основні положення, що визначають зміст, організаційні форми та методи роботи навчального закладу.
2. Спосіб упорядкованої взаємопов'язаної діяльності викладачів та учнів, спрямованої на вирішення завдань освіти, виховання і розвитку в процесі навчання.
3. Сукупність методів, спрямованих на передачу і засвоєння знань, формування умінь і навичок.
4. Зумовленість навчання суспільними потребами та умовами.
5. Зв'язок навчання з життям.

14. Назвати основні види навчання:

1. Пояснювально-ілюстративне, проблемне, програмоване, диференційоване.
2. Фронтальне.
3. Позаурочне.
4. Індивідуальне.
5. Акредитоване.

15. Лекція – це:

1. Форма навчального заняття, за якої студент під керівництвом викладача особисто проводить натурні або імітаційні експерименти чи досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень даної навчальної дисципліни.
2. Основна форма проведення навчальних занять у вищих навчальних закладах, призначена для засвоєння теоретичного матеріалу.
3. Форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію з наперед визначених тем, до яких студенти готують тези виступів на підставі індивідуально-виконаних завдань.
4. Форма навчального заняття, за якої студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їхнього практичного застосування.
5. Форма навчального заняття, яка проводиться з окремими студентами з метою підвищення рівня їхньої підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

16. Видами контролю за рівнем засвоєння змісту освіти у процесі навчання є:

1. Попередній контроль.
2. Поточний контроль.
3. Періодичний контроль.
4. Підсумковий контроль.
5. Тематичний контроль.

17. До якого принципу Ви віднесете правило: „Працюючи з усією академічною групою, пам'ятай про кожного студента”?

1. Систематичність і послідовність навчання.
2. Свідомість і активність навчання.
3. Індивідуальний та диференційований підхід у навчанні, особистісне спрямування.
4. Міцність знань.
5. Культуровідповідність.

18. До наочних методів навчання належать:

1. Графічні роботи, демонстрування, самостійне спостереження.
2. Демонстрування, самостійне спостереження, ілюстрування.
3. Графічні роботи, вправи, лабораторні роботи.
4. Вправи, самостійне спостереження, демонстрування.
5. Лабораторні роботи, вправи, демонстрування.

19. До якої педагогічної категорії належать прийоми та способи взаємозв'язаної роботи викладача та студентів, за допомогою яких відбувається засвоєння знань, формування практичних навичок і вмінь, розвиток духовних, розумових і фізичних здібностей, формування наукового світогляду?

1. Дидактичні принципи.
2. Форми навчання.
3. Зміст освіти.
4. Прийоми навчання.
5. Правильної відповіді немає.

20. Освітньо-кваліфікаційними рівнями фахівця є:

1. Кваліфікований робітник, молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр.
2. Кандидат наук;
3. Старший науковий співробітник.
4. Доктор наук.
5. Аспірант, докторант.

21. Яке з визначень методів виховання правильне:

1. Спосіб взаємопов'язаної діяльності вихователів і вихованців, спрямованої на формування у вихованців певних поглядів, переконань, а також навичок і звичок поведінки.
2. Вид суспільної діяльності, який може впливати на особистість у певному напрямі.
3. Стійкий, об'єктивний, істотний зв'язок у вихованні, реалізація якого сприяє ефективному розвитку особистості.
4. Система рухів, спрямованих на певний об'єкт з метою його перетворення.
5. Компонент діяльності, який забезпечує її раціональне, професійне виконання.

22. Яке визначення найточніше відображає сутність самовиховання особистості?

1. Формування у себе сильної волі і характеру.
2. Свідома діяльність особистості, яка спрямована на вироблення в себе позитивних рис і подолання негативних.
3. Діяльність особистості, яка спрямована на формування у себе якостей, що необхідні для виконання певних обов'язків у суспільстві.
4. Наполегливе подолання власних шкідливих звичок.
5. Передавання теоретичних знань, практичних навичок і вмінь.

23. Яка функція контролю є зайвою:

1. Освітня.
2. Діагностична.
3. Виховна чи функція стимулювання.
4. Методологічна.
5. Розвиткова.

24. Який вид контролю не вписується в усі форми та методи контролю?:

1. Попередній.
2. Поточний.
3. Підсумковий.
4. Тематичний.
5. Логічний.

25. Яка організаційна форма контролю знань, навичок і вмінь не вписується в усі форми контролю:

1. Самоконтроль.

2. Індивідуальна.
3. Фронтальна.
4. Підсумкова.
5. Групова.

26. Негайні результати дають такі методи контролю навчальної діяльності:

1. Дидактичні тести.
2. Усна перевірка.
3. Письмовий контроль.
4. Контролюючий пристрій.
5. Перевірка практичних навичок і вмінь.

27. Тьюторська система навчання – це:

1. Метод безпосереднього впливу на студентів.
2. Метод активізації навчально-пізнавальних дій.
3. Офіційно проголошена на противагу лекціям частина англійської університетської системи, що передбачає кількісне співвідношення викладачів і студентів один до одного або один до двох.
4. Метод організації та самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності.
5. Метод перевірки й оцінки знань, навичок та вмінь.

28. Чи можна вважати аналіз, синтез, індукцію і дедукцію методами навчання?

1. Аналіз, синтез, індукція і дедукція є основними формами мислення, через які учні оволодівають знаннями, відповідно вони є методами навчання.
2. Аналіз, синтез, індукція і дедукція є категоріями психології, а не дидактики, тому вони не можуть бути методами навчання.
3. Можна, тому що вони показують шлях набуття знань.
4. Вони є методами логічного мислення, а не навчання, тому їх не можна вважати методами навчання.
5. Правильної відповіді немає.

29. Визначте основні прийоми впливу соціального середовища на особистість:

1. Навіювання, наслідування, ідентифікація.
2. Самонавіювання, наслідування, гіпноз, установка.
3. Ідентифікація, бібліотерапія, експресія, емпатія.
4. Сугестія, працетерапія, рефлексія, співпереживання.
5. Правильної відповіді немає.

30. До якої групи включено практичні методи навчання?

1. Демонстрування, самостійні спостереження.
2. Вправи, лабораторні, практичні та дослідні роботи.
3. Робота з книгою, бесіда, графічні роботи.
4. Складання таблиць, робота з контурними картами, бесіда.
5. Правильної відповіді немає.

31. Нетрадиційний шлях здобуття вищої освіти в Україні:

1. Заочна форма навчання.
2. Екстернат.
3. Дистанційне навчання.
4. Стаціонарне навчання.
5. Правильної відповіді немає.

32. Назвіть основні види педагогічної діяльності:

1. Проведення уроків.
2. Виховна робота, викладання.
3. Проведення позакласних виховних заходів.
4. Робота з батьками.
5. Вивчення вікових та індивідуальних особливостей учнів.

33. Що являє собою навчальна програма?

1. Навчальна програма визначає порядок вивчення навчальних дисциплін, кількість годин, відведених на них, початок і закінчення кожного семестру
2. У навчальній програмі визначено зміст і обсяг знань з кожного навчального предмета, кількість годин, відведених на вивчення окремих тем, питань курсу.
3. Навчальна програма – це документ, у якому перераховано ті предмети, які будуть вивчатися в певному класі, подано кількість годин на їх вивчення.
4. Активізацію навчально-пізнавальної діяльності.
5. Створення взаємин співробітництва.

34. Від чого залежить кінцевий результат процесу навчання?

1. Від педагогічної майстерності вчителя.
2. Від методів навчання, які використовує вчитель.
3. Від функціонування педагогічного процесу як системи.
4. Від психолого-педагогічних, фахових знань і умінь учителя.
5. Від наявності в навчально-виховному закладі доброї матеріально-технічної бази.

35. Назвіть загальні принципи діагностування успішності:

1. Своєчасність.
2. Об'єктивність, систематичність, гласність.
3. Демократизм.
4. Гуманізм.
5. Принциповість.

36. До якого принципу Ви віднесете правила: від легкого до важкого; від відомого до невідомого; від простого до складного?

1. Науковості.
2. Наочності.
3. Доступності.
4. Зв'язку теорії з практикою.
5. Систематичності і послідовності.

37. Який вид контролю „не вписується” в усі форми та методи контролю?

1. Самоконтроль.
2. Індивідуальна.
3. Фронтальна.
4. Підсумкова.
5. Групова.

38. У чому полягає основний недолік уроку як організаційної форми навчання?

1. Урок втомлює учнів.
2. Урок породжує формалізм у знаннях учнів.
3. Всі учні на уроці, в основному, мають підкорятися загальній методиці навчально-пізнавальної діяльності.
4. Урок спонукає вчителя до штампів і догматизму в навчанні.

5. Правильної відповіді немає.

39. Педагогічний ідеал Г.Вашенка можна охарактеризувати як:

1. Професійно-інтелектуальний.
2. Національно-релігійний.
3. Соціально-культурний.
4. Інтелектуально-естетичний.
5. Правильної відповіді немає.

40. Суть сімейного виховання в:

1. Організації структури сім'ї та життя дитини.
2. Організації сім'ї як колективу.
3. Авторитеті дорослих членів родини.
4. Організації фізичного, морального, трудового, естетичного, інтелектуального виховання дітей.
5. Всі відповіді правильні.

41. Які методи належать до групи ігрових методів активізації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Розігрування ролей чи метод інсценування і ділові ігри.
2. Розігрування ролей.
3. Розігрування ролей, мозкова атака.
4. Метод інсценування, інтелектуальна розминка і ділові ігри.
5. Правильної відповіді немає.

42. Які методи належать до групи методів формування свідомості?

1. Бесіда, приклад, створення виховних ситуацій, вправи, привчання.
2. Змагання, привчання, приклад, лекція, спостереження.
3. Приклад, бесіда, лекція, диспут, пояснення, розповідь.
4. Педагогічний тест.
5. Педагогічний експеримент.

43. У Законі України „Про освіту” зазначено, що метою освіти є:

1. Набуття професійних знань, умінь і навичок, а також життєвого досвіду молоді.
2. Підготовка висококваліфікованих кадрів для суспільства.
3. Всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства.
4. Створення взаємин співробітництва.
5. Активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів.

44. До сучасної системи принципів навчання входять:

1. Обов'язковість, свобода вибору мови навчання.
2. Ідейність, комплексність, систематичність.
3. Доступність, активність, науковість, систематичність та ін.
4. ідейність, інтелігентність, толерантність.
5. Правильної відповіді немає.

45. Під засобами виховання слід розуміти:

1. Різноманітні види діяльності, твори духовної і матеріальної культури.
2. Конкретні виховні заходи.
3. Опора на позитивне, природовідповідність, сценарій виховного заходу.
4. Культуровідповідність.
5. Правильної відповіді немає.

46. Контроль у процесі навчання передбачає такі функції:

1. Контролююча, навчальна, виховна, розвивальна.
2. Діагностична, навчальна, розвиваюча, оцінювальна, управлінська, виховна.
3. Керуюча, інформаційна, порівняльна, організуюча.
4. Аналізуюча, декларативна, формуюча, рецензуюча.
5. Правильної відповіді немає.

47. Класно-урочну систему розробив:

1. Ж.–Ж.Руссо.
2. Й.–Г.Песталоцці.
3. Я.–А.Коменський.
4. Ю.Дрогобич.
5. Г.Сковорода.

48. Виховання – це:

1. Процес цілеспрямованого, систематичного формування особистості, зумовлений законами суспільного розвитку, дією багатьох об'єктивних і суб'єктивних чинників.
2. Цілеспрямований вид діяльності, здійснюваний педагогом.
3. Процес і результат, що фіксує засвоєння встановленого обсягу наукових і спеціальних знань, навичок і вмінь, ціннісно орієнтованої, комунікативної та творчої діяльності.
4. Передавання теоретичних знань, практичних навичок і вмінь.
5. Спеціально організована діяльність людей щодо опанування певного обсягу наукових знань, практичних навичок і вмінь.

49. Принцип виховання – це:

1. Об'єктивний, стійкий та істотний зв'язок у навчальному процесі, що зумовлює його ефективність.
2. Свідома діяльність особистості, яка спрямована на вироблення в себе позитивних рис і подолання негативних.
3. Керівне твердження, яке відображає загальні закономірності процесу виховання і визначає вимоги до змісту його організації.
4. Спосіб упорядкованої взаємопов'язаної діяльності викладачів та учнів, спрямованої на вирішення завдань освіти, виховання і розвитку в процесі навчання.
5. Сукупність методів, спрямованих на передачу і засвоєння знань, формування умінь і навичок.

50. До національних принципів виховання відносимо:

1. Народність.
2. Природовідповідність, культуровідповідність.
3. Гуманізація, демократизація.
4. Етнізація.
5. Всі відповіді правильні.